

**„Analýza inovací
v předškolním vzdělávání v ČR
ve školním roce 2022/2023”**

Karin Fodorová

„Analýza inovací v předškolním vzdělávání v ČR”

- **Cílem** prezentované studie je *popis a porovnání* stavu předškolního vzdělávání a inkluzivního prostředí pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách.
- *Data jsme čerpali z veřejně dostupné databáze Českého statistického úřadu a webu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy za školní rok 2022/2023.*

Analýzu jsme směřovali do 3 oblastí:

- 1. dostupnost vzdělávání v mateřských školách
  - 2. dokumenty k inkluzivnímu vzdělávání
  - 3. zajištění personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání
-

- **Inovativní vzdělávání** může být zaměřeno na různé aspekty. V předškolním vzdělávání to mohou být pedagogické metody, edukační prostředí vzdělávacího zařízení, zapojení rodiny, využití moderních technologií a rovněž ***inkluzivní přístup***.
- **Inkluzivní přístup** jsou inovace, směřující k zajištění inkluzivního prostředí, které podporuje účast všech dětí, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami a respektuje individuální rozdíly a potřeby každého dítěte.

Dostupnost vzdělávání v mateřských školách v ČR školní rok 2022/2023

- Počet obyvatel v ČR **10 827 529**
- Počet dětí v předškolním vzdělávání **369 205**
- Počet dětí v předškolním vzdělávání v ZŠ **6 700**

- V populaci za rok 2023 je celkem dětí předškolního věku včetně 2 letých batolat – **588 721**.
- *Počet dětí bez právního nároku na předškolní vzdělávání (2leté děti) - 112 223.*
- *Počet dětí s právním nárokem na předškolní vzdělávání (3- 6leté děti) – 470 187*

Mateřské školy školy podle zřizovatele – počet tříd v mateřských školách, z toho s odlišným zřizovatelem

Počet mateřských škol celkem /1	5 374
Veřejné MŠ /2	4 877- 90,8%
Soukromé MŠ /3	447 -8,3%
Církevní MŠ /3	50- 0,9
Celkem tříd v MŠ	17 120
z toho soukromé	894
z toho církevní	108

Počet dětí v MŠ dle zřizovatele a národnosti

Počet dětí celkem	Veřejný	Soukromý	Církev
369 205	352 222	14 782	2 101
z toho azylanti			
Počet dětí celkem	Veřejný	Soukromý	Církev
6 904	6 666	193	45
z toho Ukrajinci			
Počet dětí celkem	Veřejný	Soukromý	Církev
10 718	10 237	393	88

Rozmanitost vzdělávání v mateřských školách

Počet dětí se zdravotním postižením v MŠ

13 031

podíl na celkovém počtu dětí v MŠ

podíl na celkovém počtu dětí v MŠ - 3,5%

Počet cizinců celkem

19 567

z toho

Ukrajina

10 718

Vietnamská socialistická republika

2 606

Slovenská republika

2 181

Ruská federace

712

Děti se zdravotním postižením v mateřských školách podle druhu postižení

celkem	13 031	100%
se závažnými vadami řeči	6 454	49,5 %
s poruchami autistického spektra	1 529	11,7%
se závažnými vývojovými poruchami učení či chování	1 360	10,4%
mentálně postižené	869	6,7%
tělesně postižené	603	4,6%
zrakově postižené	427	3,3%
sluchově postižené	302	2,3%
postižené více vadami ¹	1 487	11,4%

Vzdělávání dětí v mateřských školách v legislativních dokumentech ČR

Vzdělávání batolat v mateřských školách od 2 let

/ 1 § 34 Zákon č. 561/2004 Sb.

Právní nárok na místo ve vzdělávání v mateřské škole

nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok

Povinné předškolní vzdělávání v legislativních dokumentech

/ 2 § 34a Zákon č. 561/2004 Sb.

Odklad školní docházky

/3 §37 Zákon č. 561/2004 Sb.

Individuální vzdělávání pro děti v posledním ročníku předškolního vzdělávání

/4 § 34b Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Zákonem č. 178/2016 Sb., ze dne 20. dubna 2016, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je s účinností od **1. 9. 2016 stanoveno**, že se předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku **zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok.**

- /2 Předškolní vzdělávání je povinné pro dítě, které do začátku školního roku dovrší pěti let. **Tato povinnost se zavedla od školního roku 2017/2018.**
- /3 Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší šestého roku věku. Zákonný zástupce se musí dostavit k zápisu k plnění povinné školní docházky do základní školy i v případě, pokud chce požádat o **odklad povinné školní docházky.**

Dokumenty k inkluzivnímu vzdělávání

Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami má v Evropské unii zvláštní pozornost a je zahrnuta do různých dokumentů a politik.

- Rámcová strategie EU pro vzdělávání a odbornou přípravu (ET2020), Evropská úmluva o lidských právech, Evropský pakt o duševním zdraví a blahu, Směrnice EU o rovných příležitostech

• **Státní dokumenty k zabezpečení inkluzivní vzdělávání**

Zabezpečení asistenta pedagoga pro žáky se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním – pedagogické profese, legislativně zakotvené v resortu MŠMT:

- • Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- • Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů,
- • Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- • Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,
- • Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních, ve znění pozdějších předpisů.

- **Informace MŠMT k zabezpečení vzdělávání děti, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami s podporou asistence č. j. 14 453/2005-24 o funkci asistenta pedagoga pro žáky se zdravotním postižením, asistenta pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním:**
  - Obecné ustanovení **Informace** popisuje funkce asistenta pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a asistenta pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním, představující podpůrné služby umožňující kvalitnější vzdělávání mnohým žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (NPI ČR, Metodický portál RVP.CZ).
- **Programy a dokumenty týkajících se inkluze ve vzdělávání v ČR**
  - **Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV):** RVP PV je klíčový dokument, který stanovuje základní cíle, obsah a principy vzdělávání pro mateřské školy v České republice. V něm je také obsaženo doporučení pro inkluzi a podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
  - **Strategie inkluzivního vzdělávání v ČR 2016–2020:** Tento strategický dokument má za cíl podporovat a rozvíjet inkluzivní přístup ve vzdělávání v České republice. Obsahuje konkrétní opatření a doporučení pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci běžných škol.
  - **Školní vzdělávací programy (ŠVP):** Jednotlivé školy vypracovávají své vlastní školní vzdělávací programy, které se zaměřují na specifika dané školy a mohou obsahovat konkrétní opatření a strategie pro podporu inkluze.
  - **Individuální vzdělávací plány (IVP):** Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami se vypracovávají individuální vzdělávací plány, které stanovují konkrétní cíle, metody a prostředky podpory pro každého jednotlivého dítěte.

Zajištění personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání

- Rozvoj personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání v mateřských školách

personál	počet	minimální vzdělání
učitel	32 785,44	Maturita, VOŠ, Bakalář, Magistr
Asistent pedagoga	4 318,53	§2 zákona č. 563/2004 Sb.
Speciální pedagog	66,41	Bakalář, Magistr
Psychologové	4,37	Bakalář, Magistr
Vychovatel	1,96	Maturita, Bakalář, Magistr
Nepedagogičtí pracovníci/pomocný personál	10 218,67	Specifikované dle kompetencí

Ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se průběžně sledují **trendy a inovace**. Nejprve se identifikují potřeby dětí a ověřuje se, které existující metody mohou jejich potřebám, jak co nejlépe vyhovět.

- V dalším snažení o co nejefektivnější inovativní přístup ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, je poskytnout učitelům a pedagogům **odpovídající školení a odbornou podporu k novým metodám**.
- Inkluzivním vzděláváním učitel a pedagog respektuje jedinečné potřeby a schopnosti dítěte a **uplatňuje individualizovaný přístup** ke každému svěřenému dítěti.
- Pravidelné hodnocení a monitorování pokroku je klíčové pro sledování **úspěšnosti vzdělávacích intervencí**.
- Učitelé a pedagogové by měli aktivně **spolupracovat s rodiči** a poskytovat jim podporu, informace a zdroje potřebné pro podporu vzdělávacího rozvoje jejich dítěte.
- Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje také **i spolupráci s odborníky**, jako jsou speciální pedagogové, psychologové, logopedové atd

KONTAKTY

katedra / Preprimární a primární pedagogiky

Karin Fodorová

Odborný asistent

e-mail: karin.fodorova@osu.cz